

Bhim Singh v. State of Punjab (A. P. Chowdhri, J.)

ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਜੇ.

ਭੀਮ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਫੁਟਕਲ। 1989 ਦਾ ਨੰਬਰ 4794 -ਐਮ

24 ਮਈ, 1990

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜਾਬਤਾ - ਐੱਸ. 177, 181 (4), 482 — ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961—ਐੱਸ. 6- ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ - ਦਾਜ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਜਿੱਥੇ ਅਪੈਰਾਥ - ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 181(4) ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੈਰਾਥ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। . ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। (ਪੈਰਾ ੬)

ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 27 ਆਫ 1989 (ਡੀਡੀਆਰ ਨੰਬਰ 21) ਥਾਣਾ ਮੂਲੇਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਰਹਿੰਦ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 498-ਏ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਐਸ ਐਸ ਸਾਰੋਂ, ਏਏਜੀ ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜ ਲਈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਸ੍ਰ.

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

(1) ਲੇਕੋਡਕੋਫ ਕ੍ਰਾਈਮੀ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 482t ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: -

ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਆਹ 30 ਮਾਰਚ, 1986 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲਾੜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦਾਜ ਵਜੋਂ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਦਾਜ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 1,00,000 ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਮਈ, 1987 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਾਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 60,000? ਕਾਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪਤੀ ਨੇ 1 ਮਾਰਚ 1939 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਖਾਰਾ, ਥਾਣਾ ਮੂਲੇਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498-ਏ/406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.

(2) ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਤੀ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ

(3) ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20 ਮਾਰਚ, 1990 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਾਰਦਾਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਗਬਨ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ।

(5) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਖਾਰਾ ਵਿਖੇ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਖਾਰਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨੂੰ 60,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖਾਰਾ ਵਿਖੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-2) ਵਿੱਚ 'ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ' ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਮਲ ਭਸੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਲਕਾ ਭਸੀਨ (1), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

(6) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜੁਰਮ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 181(4) ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ

Bhim Singh v. State of Punjab (A. P. Chowdhri, J.)

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੈਰਾਥ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ- ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਜ ਦਾ ਲੇਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। *ਪੀਟੀਐਸ ਸਿਹਾਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਮਨਕਤਯਾਰੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)* ਵਿੱਚ, *ਈਐਸਆਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਮਾਈਲ ਸਾਹਿਬ (3)* ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (1) 1990(1) ਤਾਜ਼ਾ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 83.
- (2) 1978 CrI. ਐਲਜੇ 1362
- (3) ਏ.ਯੂ.ਆਰ. 1960 ਮਦਰਾਸ 64 (1960, CrI. LJ 242)।

Bhim Singh v. State of Punjab (A. P. Chowdhri, J.)

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਜ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤਾਂ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ* ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਧਨਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਫਜ਼ੂਲ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦੋਸ਼ ਉਹ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ - ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਗਲਤ, ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹਨ

(4) 1990 (1) ਤਾਜ਼ਾ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 173.

6 ਜੂਨ, 1990 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰ

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ ਸੀ ਜੇ ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਮੌਰੀਆ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 622 ਆਫ 1986।

24 ਅਗਸਤ, 1990

ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887- ਐੱਸ. 31, 32, 33, 41, 42, 44- ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955- ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ- ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ- ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਅਤ ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ- ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਪੱਖ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ - ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਇਹ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪੈਰਾ 15)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪੈਰਾ 16)

18 ਮਾਰਚ, 1986 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵੀ.

ਸਹਿਗਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ x ਅਧੀਨ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ
/

ਐਚ.ਐਸ.ਰਿਆੜ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਸੀ ਧੀਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।
ਨਿਰਣਾ

ਆਰ ਐਸ ਮੌਰੀਆ, ਜੇ.

(1) “ਸਾਡਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1986 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 516 ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 622 ਤੋਂ 630 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।